

28.10.2025

KaivNro 6804

Tukes 8952/10.03.06/2025

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kuuluttaa kaivoslain (621/2011) 40 §:n nojalla

kaivospiiriä ja kaivosaluetta koskevan kuulutusasiakirjan

Yhtiö:	Kiskon Mineraali Oy
Kaivospiiri (KaivNro):	Hyypiämäki (6804) ja Hyypiämäen laajennusalue
Alueiden sijainti:	Salo

Kuvaus kuulutusasiakirjasta

Kaivosluvassa annettavien sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistaminen

Mielipiteet ja muistutukset

Mielipiteet ja muistutukset kuulutusasiakirjasta voi lähettää 4.12.2025 mennessä KaivNro 6804 mainiten Tukesiin, osoitteeseen PL 66, 00521 Helsinki tai sähköisesti osoitteeseen kaivosasiat@tukes.fi

Kuulutuksen nähtävilläolo

Kuulutusasiakirjat ovat nähtävänä Tukesin verkkosivuilla
<https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/yleiset-ja-yksityiset-edut-kaivostoiminta>

Lisätietoja: kaivosasiat@tukes.fi tai Maria Kivi, puh. 029 5052 132

Kuulutettu 28.10.2025

Pidetään nähtävänä 4.12.2025 saakka.

Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisesta.

28.10.2025
KaivNro 6804
Tukes 8952/10.03.06/2025

**KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN SEKÄ YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN
TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN**

Kaivoslaki (621/2011) 52 § ja 62 §

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukesin) laatima yhteenveto kuultavasta kohteesta

Kaivospiirin ja -alueen haltija

Kiskon Mineraali Oy
y-tunnus: 3492789-1
Salo
Suomi

Yhteystiedot:

Kiskon Mineraali Oy
Metsäjaanunkatu 1
24100 Salo

Lisätietoja antaa:

Toni Gustafsson, puh. 0400 531 571

Kaivospiiri ja -alue

Hyypiämäki (KaivNro 6804) ja Hyypiämän laajennusalue (KL2013:0004)

Sijainti

Salo (kaivospiirin ja -alueen kartta on esitetty liitteessä 1)

Kuulemisen peruste ja asian vireille tulo

Kuulemisen peruste on kaivoslain (621/2011) 52.3 §, 62 §, 108 § ja 109 §.

Tukes on 3.1.2025 antanut Hyypiämäen kaivosoikeuden ja -luvan siirtoa koskevan päätöksen, jonka mukaan kaivosoikeuden ja -luvan uusi haltija on Kiskon Mineraali Oy. Tukesin siirtopäätöksellä on todettu lupamääräysten tarkistamisajankohdan osalta seuraavaa:

Kaivoslain vuoden 2023 muutoksesta (Laki kaivoslain muuttamisesta 505/2023, tullut voimaan 1.6.2023) johtuen Tukes aloittaa yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeellisten lupamääräysten tarkistamisen heti siirtopäätöksen saatua lainvoiman. Lupamääräysten tarkistamiseen sisältyy myös vakuuden suuruuden ja sisällön uudelleen arviointi.

Kuulemisen perusteena on myös Tukesin 25.3.2014 antama päätös kaivosluvan myöntämisestä Hyypiämäen kaivospiirin käyttöalueen laajentamiseksi ja apualueen supistamiseksi (kaivoslupa KL2013:0004). Päätöksen mukaan toistaiseksi voimassa olevan kaivosluvan määräyksiä on tarkistettava vähintään kymmenen vuoden välein.

Tukes on 10.7.2025 laittanut lupamääräysten tarkistamisasian vireille pyytämällä kaivosyhtiöltä tarpeelliset selvitykset. Kaivosyhtiö on 30.9.2025 toimittanut Tukesille vaaditut selvitykset ja päivittänyt niitä 4.10.2025, 8.10.2025 ja 23.10.2025.

Kaivosluvassa annettaviin sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisiin määräyksiin liittyvä kaivoslainsäädäntö

Kuulutusasiakirjan liitteessä 2 on esitetty lupamääräysten tarkistamisen perusteena olevat kaivoslain kohdat (52.3 §, 62 §, 108 § ja 109 §) sekä lainkohtien yksityiskohtaiset perustelut hallituksen esityksistä HE 273/2009 ja HE 126/2022, joista jälkimmäinen sisältää perustelut kaivoslain muuttamista (505/2023, tullut voimaan 1.6.2023) koskien.

Tukesin 25.3.2014 antamat lupamääräykset ja perustelut koskien Hyypiämäen laajennusaluetta ja supistettua aluetta (kaivoslupa KL2013:0004)**LUPAMÄÄRÄYS 1**

Hakijayhtiön on ennen kaivoksen rakentamistoimenpiteiden aloittamista tiedotettava hyvissä ajoin suunnitelluista toimenpiteistä Varsinais-Suomen ELY-keskukselle sen varmistamiseksi, ettei toimenpiteistä aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat kiellettyjä luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla.

Perustelut:

Kaivoslain 3 §:stä johtuu, että kaivosviranomaisen on kaivoslupaa myöntäessään varmistauduttava, ettei suunniteltu toiminta ole luonnonsuojelulain säännöksiä vastaista.

LUPAMÄÄRÄYS 2

Kaivoslupan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan tässä päätöksessä tarkoitetulla laajennusalueella viiden vuoden kuluessa.

Perustelut:

Kaivoslain 52 §:n perusteella kaivoslupan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan tai muuhun sellaiseen valmistavaan työhön, joka osoittaa luvan haltijan vakavasti pyrkivän varsinaiseen kaivostoimintaan. Määräaika voi olla enintään kymmenen vuotta luvan lainvoimaiseksi tulosta.

LUPAMÄÄRÄYS 3

Kaivoslupan haltija on velvollinen vuosittain toimittamaan kaivosviranomaiselle selvityksen esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tuloksista tämän luvan mukaiselta alueelta. Selvityksessä on ilmoitettava louhitun malmin ja sivukiven määrä, kaivoksella käsitellyn pintamaan määrä tonneina, kaivoksella tuotetun rikasteen tai vastaavan välituotteen määrä tonneina, kaivoksella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyökuukausina ja erittely kaivoslain 17 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista kaivostoiminnan sivutuotteista.

Perustelut:

Kaivoslaki 18 § 2 momentti ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 31 §

LUPAMÄÄRÄYS 4

Kaivoslupan haltijan on maksettava tämän luvan mukaisen kaivosalueen kiinteistöjen omistajille vuotuinen korvaus (*louhintakorvaus*).

Louhintakorvauksen vuotuinen suuruus kiinteistöä kohti on 50 euroa hehtaarilta.

Lisäksi louhintakorvauksena maksetaan:

1) kaivosmineraalin taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet huomioon ottaen kohtuullinen korvaus louhitusta ja hyödynnetyistä muusta kaivosmineraalista kuin metallimalmista sen mukaan kuin:

a) kiinteistön omistaja ja kaivosluvan haltija sopivat; tai

b) kaivosviranomaisen kiinteistön omistajan tai kaivosluvan haltijan hakemuksesta vahvistaa.

Jos kaivosmineraalin taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet ovat olennaisesti muuttuneet, kiinteistön omistaja tai kaivosoikeuden haltija voi vaatia kaivosviranomaisesta tarkistamaan 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun korvauksen.

Jos lupaviranomaisen on lykännyt kaivosluvan raukeamista 68 §:n 3 momentin mukaisesti, on tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettu korvaus 100 euroa hehtaarilta (*korotettu korvaus*), kunnes kaivostoiminta aloitetaan tai sitä jatketaan.

Velvollisuus louhintakorvaukseen alkaa, kun kaivoslupa on lainvoimainen. Velvollisuus korotettuun korvaukseen alkaa, kun päätös kaivostoiminnan uutta aloittamisaikaa tai toiminnan jatkamista koskevaksi määrääjäksi on lainvoimainen.

Kaivosluvan haltijan on toimitettava kaivosviranomaiselle tiedot louhintakorvauksen vahvistamista varten viimeistään seuraavan vuoden 15 päivänä maaliskuuta. Kaivosviranomaisen vahvistaa päätöksellään louhintakorvauksen suuruuden vuosittain.

Louhintakorvaus on maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kaivosviranomaisen päätös louhintakorvauksesta on tullut lainvoimaiseksi.

Tarkempia säännöksiä louhintakorvauksen vahvistamista ja tarkistamista koskevasta hakemuksesta, louhintakorvauksen määrittämisen perusteista ja kaivosviranomaiselle louhintakorvauksen vahvistamista varten toimitettavista tiedoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Perustelut:

Kaivoslaki 100 § ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 33 §

LUPAMÄÄRÄYS 5

Kaivosluvan haltijan on maksettava tämän luvan mukaiseen kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille muuhun kuin

kaivostoimintaan käytetyistä kaivostoiminnan sivutuotteista saadusta hyödystä vuotuinen kiinteistökohtainen korvaus (*sivutuotekorvaus*).

Sivutuotekorvauksen tulee olla kohtuullinen ottaen huomioon sivutuotteen taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet. Jos kaivosluvan haltija ja kiinteistönomistaja eivät sovi korvauksesta, on se enintään 10 prosenttia sivutuotteesta saadusta myyntitulosta.

Perustelut: Kaivoslaki 101 §

LUPAMÄÄRÄYS 6

Kaivoksen rakentamiseen ja tuotannolliseen toimintaan on oltava kaivosviranomaisen lupa (kaivosturvallisuuslupa).

Perustelut: Kaivoslaki 121 §

Tukesin 31.1.2020 antamat yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset

Lupamääräyksillä on korvattu Hyypiämäen kaivospiirille 30.6.2014 annetun päätöksen lupamääräykset.

Lupamääräys 1:

Kaivosviranomaisen 30.6.2014 antamalla päätöksellä määrättyä kaivosvakuutta (10 000 €, omavelkainen pankkitakaus) ei muuteta, koska toiminnassa ei ole tapahtunut tämän jälkeen sellaisia muutoksia, joista aiheutuisi muutoksia vakuuden määrään. Kaivosvakuus kattaa kaivospiirin lisäksi kaivoslupa-alueen KL2013:0004.

Kaivosvakuudella katetaan seuraavat kaivostoiminnan lopetus- ja jälkihoitotoimenpiteet:

1. Aidan siirto avolouhoksen ympärille ja tarvittava kunnostus (5 000 €)
2. Varoituskylttien asentaminen ja alueen siistiminen (2 000 €)
3. Selkeytysaltaan putkiston ja sähkölinjan purkaminen (3 000 €)

Avolouhoksen kokonaisaitaustarve on noin 2 035 metriä, josta noin puolet on jo aidattu. Kaivostoiminnan lopetusvaiheessa siirretään aitaamattomalle osalle olemassa olevaa aitaa kaivosalueen reunoilta.

Perustelut: Kaivoslaki 108 §, 109 § ja 181 §

Lupamääräys 2:

Lupamääräykset tarkistetaan 1.6.2028. Tarkistusajankohtaa voidaan aikaistaa, jos kaivospiirin tai kaivoslupa-alueen toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia.

Kaivosyhtiön tulee toimittaa ajan tasalla oleva selvitys kaivoksen lopetus- ja jälkihoitotoimenpiteistä, jotta kaivosviranomaisella voi arvioida ja tarkistaa vakuuden sisällön kattavuuden ja suuruuden riittävyyden. Selvitys tulee toimittaa 1.4.2028 mennessä.

Perustelut: Kaivoslaki 62 §

Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta

Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta on esitetty kuulutusasiakirjan liitteessä 3.

Kaivosyhtiö on antanut selvityksensä seuraaviin kaivoslain 52 §:n mukaisiin kohtiin:

- Kaivostoiminnasta aiheutuvien vaikutusten välttäminen tai rajoittaminen sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistaminen
- Selvitys toimenpiteistä, joilla varmistetaan, ettei kaivostoiminnassa harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalin tuhlausta taikka kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta
- Selvitys esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tutkimustuloksista.
 - Liitteessä 3 on esitetty myös louhoksen nykytilakartta.
- Kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvä vakuus sekä muut lopettamiseen liittyvät ja lopettamisen jälkeiset velvollisuudet
- Lupamääräysten tarkistamiseen liittyvien selvitysten toimittamiseen asetettavasta määräajasta
- Muista kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta (kaivoslain 52.3 § kohdat 8a – 8e):

a) puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä ja uusimisesta sekä uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana;

- b) kaivosalueen toimintojen sijoittelusta ottaen huomioon vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ja muut ympäristövaikutukset;
- c) toimenpiteistä, joilla estetään huomattavien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutumista;
- d) toimenpiteistä, joilla estetään paikkakunnan asutus- tai elinkeino-olojen merkittävää heikentymistä;
- e) kaivoksen vaiheittaisesta sulkemisesta.

Esitys kaivosvakuuden suuruudesta ja vakuuden lajista

Kaivosyhtiö on esittänyt uudeksi vakuudeksi 26 921 euroa (alv 25,5 %). Vakuuden lajiksi on esitetty omavelkaista pankkitakausta.

Kaivosyhtiö on teettänyt vakuudesta erillisen selvityksen ulkopuolisella asiantuntijalla. Vakuuslaskelma on esitetty kuulutusasiakirjan liitteessä 3, sivulta 7 alkaen.

Tukesin huomautus:

Edellä esitettyyn vakuussummaan lisätään yhden vuoden louhintakorvausta vastaava summa, joka on vakuuslaskelman mukaisesti 3 402 euroa, jolloin vakuudeksi tulisi yhteensä 30 323 euroa.

Esitetty vakuuslaskelma kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten sisältää seuraavat toimenpiteet (alv 25,5 %):

- Kaivostekniikan purkaminen (laitteistojen, laitteiden, rakennusten ja rakennelmien poistaminen):
 - Muoviputkien purku (70 m), 879 €
 - Pumppaamojen ja kaivojen purku, 1 255 €
 - Sähkökaapeleiden purku (150 m), 942 €
 - Puretun kaivostekniikan jätehuoltokustannus, 2 510 €
- Alueen saattaminen yleisen turvallisuuden vaatimaan tilaan sekä alueen kunnostaminen
 - Avolouhokselle tarvittava uusi aitaus (300 m), 9 412 €
 - Lohkareet louhosrampille, 1 883 €
 - Varoituskyltit louhokselle (2 kpl), 628 €
- Turvallisuusrakenteiden valvonta joka toinen vuosi 30 vuoden ajan, 9 412 €
- Maanomistajakorvaukset (louhintakorvaukset) yhden vuoden ajalle, 3 402 €

Vakuuslaskelmassa on myös esitetty mm. seuraavaa:

- Kaivosalueella ei sijaitse urakoitsijan tukialueita, räjähdysainearastoja tai varastoja.
- Avolouhos tulee toiminnan päätyttyä täyttymään vedellä. Louhoksen veden pinnan alapuolelle ulottuville osille ei tehdä muotoiluja, jotta kaivosmineraalien hyödyntämistä on edelleen mahdollista jatkaa toiminnan päätyttyä, esimerkiksi toisen toiminnanharjoittajan toimesta.
- Louhoksen ajoramppien tarkoituksena on mahdollistaa poispääsy veteen joutuneelle ihmiselle tai eläimelle.
- Toiminnan päätyttyä varmistetaan louhoksen reunojen lopullinen muotoilu ja aitaaminen niiltä osin, joissa on putoamisvaara. Avolouhosalue on nykyisellään jo aidattu.
- Kaivokselle johtavalla tiellä sijaitsee jo nykyisellään puomi.
- Kaivosalueella ei toiminnan aikana ole vartiointia, sähkölukkoja tai sähköistä kulunvalvontaa, eikä em. esitetä myöskään toiminnan päättymisen jälkeiselle ajalle.
- Kaivoksen edellisen omistajan toiminnan päätyttyä on alueelta toimitettu edustavat kairasydämet arkistoitavaksi, sekä laadittu ajankohtaiset kaivoskartat ym. dokumentointi. Em. vuoksi toiminnanharjoittaja ei esitä vakuutta geologisen aineiston dokumentoinnille.

Tukesin lisätietoja maanomistajille

Tukes pyytää huomioimaan seuraavaa:

Kaivospiiritoimituksessa tai kaivostoimituksessa määrätyt kiinteistökohtaiset korvaukset sekä korvaukset mahdollisista kaivostoiminnan aiheuttamista vahingoista ja haitoista eivät kuulu tähän kuulemismenettelyyn eivätkä sen jälkeiseen päätöksentekoon.

Näihin asioihin liittyviä muistutuksia/mielipiteitä ei siis huomioida tässä kuulemismenettelyssä eikä sen jälkeisessä päätöksenteossa.

Edellä mainituissa asioissa toimivaltainen viranomainen on Maanmittauslaitos.

Lausuntopyynnöt, asianosaisten kuuleminen ja asiasta tiedottaminen

Tukes pyytää ennen päätöksentekoa asiasta lausunnot Salon kaupungilta, Varsinais-Suomen ELY-keskukselta, Varsinais-Suomen liitolta ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituilta tahoilta.

Ennen asian ratkaisemista Tukes varaa asianosaisille tilaisuuden tehdä muistutuksia lupa-asian johdosta. Muille kuin asianosaisille Tukes varaa tilaisuuden ilmaista mielipiteensä lupaa koskevassa asiassa.

Asia annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella Tukesin verkkosivuilla. Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Salon kaupungin yleisessä tietoverkossa.

Tukes tiedottaa kuulutuksen julkaisemisesta Salon Seudun Sanomat -lehdessä. Kuulutuksesta annetaan erikseen tieto asianosaisille.

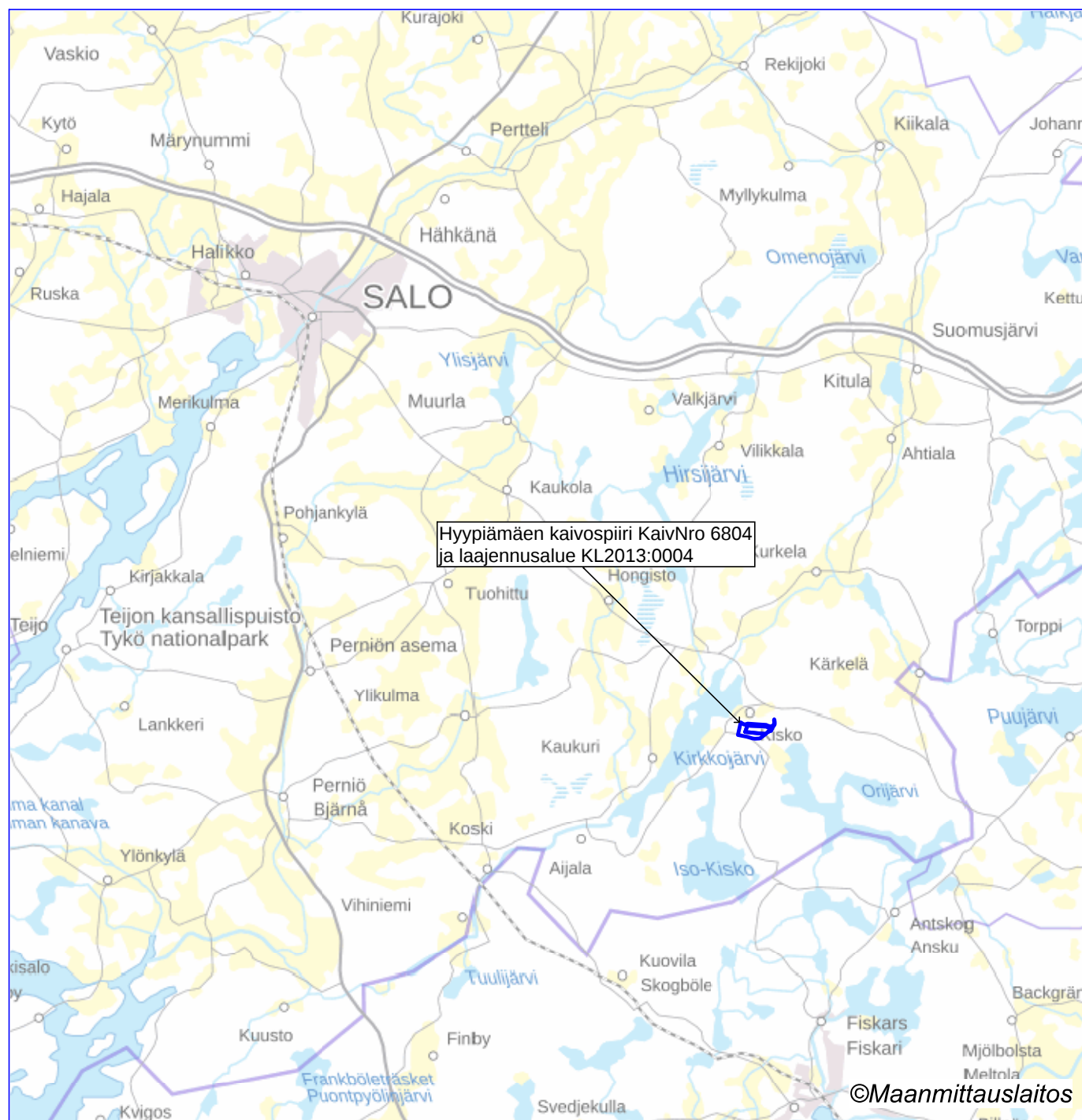
Kaivoslaki 37 §, 39 § ja 40 § sekä valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta 25 §

Jatkotoimenpiteet kuulemismenettelyn jälkeen

Kaivosyhtiölle ja muille asianosaisille on varattava tilaisuus selityksen antamiseen sellaisista lausunnoista ja muistutuksissa esitetyistä vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Selityksen johdosta asianosaisille on varattava tilaisuus vastaselityksen antamiseen, jos selitys saattaa vaikuttaa asian ratkaisuun. Kaivoslaki 42 §

Liitteet

1. Kaivospiirin ja -alueen kartta
2. Kaivosluvassa annettaviin sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisiin määräyksiin liittyvä kaivoslainsäädäntö
3. Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta sekä vakuuslaskelma

Mittakaava 1:250 000

Kiskos Mineraali Oy
Hyypiämäki
KaivNro 6804, KL2013:0004

Kaivosluvassa annettavien määräysten sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamiseen liittyvä kaivoslainsäädäntö

Kaivoslaki 52 § - Kaivosluvassa annettavat määräykset

Kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

- 1) kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnassa ei harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalien tuhlausta taikka kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistystä ei vaaranneta tai vaikeuteta;
- 3) esiintymän hyödyntämisen laajuutta ja tuloksia koskevasta selvitysvastuusta;
- 4) poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella ja muille saamelaisten perinteisille elinkeinoille aiheutuvien haittojen vähentämiseksi saamelaisten kotiseutualueella;
- 5) sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitetulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten kotiseutualueella saamelaisten oikeutta ylläpitää ja kehittää alueella kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan eikä koltta-alueella kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia;
- 6) kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta 10 luvun mukaisesti sekä muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista;
- 7) lupamääräysten tarkistamiseen liittyvien selvitysten toimittamiseen asetettavasta määräajasta;
- 8) muista kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta;
 - 8 a) puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä ja uusimisesta sekä uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana;
 - 8 b) kaivosalueen toimintojen sijoittelusta ottaen huomioon vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ja muut ympäristövaikutukset;
 - 8 c) toimenpiteistä, joilla estetään huomattavien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutumista;
 - 8 d) toimenpiteistä, joilla estetään paikkakunnan asutus- tai elinkeino-olojen merkittävää heikentymistä;
 - 8 e) kaivoksen vaiheittaisesta sulkemisesta;
- 9) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 52 §:n osalta seuraavaa:

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kaivosluvassa yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavista tarpeellisista määräyksistä. Yleistä etua on tarkemmin selostettu 49 §:n perusteluissa. Yksityinen etu voi olla esimerkiksi taloudellinen taikka alueiden käyttöön, asuinympäristön viihtyisyyteen tai yksilön terveyteen liittyvä intressi. Kaivoshankkeiden vaikutukset yleisten ja yksityisten etujen kannalta voivat vaihdella huomattavasti. Lupaharkinnassa olisi mahdollista tilanteen kokonaisarvioinnin perusteella ottaa huomioon alueelliset ja paikalliset olosuhteet ja intressit sekä lupamääräyksiin varmistaa yksittäistapauksessa olosuhteisiin nähden saavutettavan oikeudenmukaisen ratkaisun. Lupamääräykset voisivat sisältää velvoitteita tai rajoituksia.

Lupamääräyksissä olisi 3 momentin 1 kohdan perusteella tarkennettava kaivosluvan haltijan velvollisuutta huolehtia kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi tarpeellisista seikoista. Lupamääräys liittyy kiinteästi kaivosluvan haltijalle 18 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädettyyn velvollisuuteen. Lupamääräyksissä olisi annettava kaivostoimintaa koskevat velvoitteet ja rajoitukset, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnasta ei aiheudu huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle taikka kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Luvanhaltijaa voitaisiin myös velvoittaa huolehtimaan muun muassa alueella liikkuvan väestön turvallisuudesta.

Lupamääräyksissä olisi 3 momentin 6 kohdan nojalla tarkennettava 108 §:ssä säädettyä vakuusvelvoitetta sekä 15 luvussa säädettyjä lopettamiseen liittyviä ja lopettamisen jälkeisiä velvollisuuksia. Toistaiseksi voimassa olevassa luvassa ja olisi 62 §:n 2 momentin nojalla määrättävä lupaehtojen tarkistamisen ajankohta.

Lupamääräyksissä olisi 7 kohdan nojalla asetettava määräaika, jolloin luvanhaltijan on viimeistään toimitettava kaivosviranomaiselle lupamääräysten tarkistamiseen liittyvät selvitykset. Lupamääräyksissä voitaisiin 8 kohdan nojalla antaa 1 – 7 kohtaa täydentäviä ehtoja ja rajoituksia kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista, joilla varmistettaisiin, ettei toiminnasta aiheutuisi kaivoslaissa kiellettyä seurausta. Lupamääräykset voisivat koskea esimerkiksi 17 §:n 2 momentin nojalla tapahtuvaa malminetsintää.

Yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi merkittävät näkökohdat tulisivat suoraan turvatuksi lainsäädännön nojalla. Lisäksi kaivosviranomainen voisi 3 momentin 9 kohdan nojalla antaa täydentäviä lupamääräyksiä muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista. Täydentäviä kaivosturvallisuuteen liittyviä lupamääräyksiä voidaan antaa 125 §:n nojalla kaivosturvallisuusluvassa.

Kaivostoiminta edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa. Tarvittavat määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä, kaivannaisjätteen jätealueesta ja sen jälkihoidosta sekä kaivannaisjätteistä, kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta annetaan ympäristöluvassa.

HE 126/2022 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 52 §:n osalta seuraavaa:

Esityksessä ehdotetaan lisäyksiä 3 momentin 4 ja 5 kohtiin, joilla tarkennetaan saamelaisten alkuperäiskansaoikeuksien turvaamiseksi annettavia lupamääräyksiä. Tarpeellisia lupamääräyksiä olisi annettava 4 kohdan lisäyksen mukaan saamelaisten kotiseutualueella muille saamelaisten perinteisille elinkeinoille aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Saamelaisten perinteisiä elinkeinoja ovat poronhoidon lisäksi metsästys, kalastus ja keräily. Tarpeellisia lupamääräyksiä olisi annettava 5 kohdan lisäyksen mukaan sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitettulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten kotiseutualueella saamelaisten oikeutta ylläpitää ja kehittää alueella kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan. Muutoksen tarkoituksena on kuvata tarkemmin saamelaisten alkuperäiskansaoikeuden sisältöä.

Kaivoslainsäädännön toimivuutta tarkastelleessa selvityksessä havaittiin, että kaivostoiminnan ja muiden elinkeinojen välistä vaikutusperusteista punnintaa ei tapahdu kaivoslupamenettelyssä ehdottoman esteen ulkopuolella ja esimerkiksi muulle elinkeinoille aiheutuva haitta saa kaivoslain mukaisessa päätöksenteossa käytännössä verrattain vähän sijaa, siitäkin huolimatta, että kaivoslain mukainen sääntely esimerkiksi lupamääräysten osalta antaa jo nykyisellään kaiken laatuisten haittavaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi mahdollisuuden asettaa toiminnanharjoittajaa velvoittavia lupamääräyksiä. Edellä mainitun lisäksi selvityksessä havaittiin, että kaivoslupaa koskevassa lupaharkinnassa olisi mahdollista tarkastella muun muassa erilaisia maisemallisia sekä suojavyöhykkeitä koskevia kysymyksiä nykyistä yksityiskohtaisemmalla tasolla, jolloin kaivosluvassa annettavilla määräyksillä olisi mahdollista vähentää kaivostoiminnasta aiheutuvia maisemallisia haittoja tai poistaa tai lieventää erilaisia immissio- ja naapuruushaittoja.

Edellä selostetun perusteella esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 52 §:n 3 momenttiin uudet 8 a – 8 d kohdat, joiden mukaan kaivosluvassa olisi annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset puuston, muun kasvillisuuden säilyttämisestä, uusimisesta ja uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana, toimintojen sijoittelusta luonnon monimuotoisuus ja muut ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä toimenpiteistä, joilla estetään huomattavien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutumista ja paikkakunnan asutus- tai elinkeino-olojen merkittävä heikentymistä. Paikkakunnan muina elinkeinoina voisivat tulla otetuksi huomioon esimerkiksi poronhoito, tuulivoima, maatalous ja matkailu. Lupamääräykset voisivat koskea esimerkiksi puustovyöhykkeen edellyttämisestä kaivostoiminnasta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi (maisemalliset haitat, erilaiset immissio- ja naapuruushaitat, muille elinkeinoille aiheutuvat haitat). Tällaisen suojavyöhykkeen voisi järjestää joko kaivosalueen ulommaksi osaksi, jolla vain maanalainen kaivostoiminta olisi sallittua, tai apualueeksi.

8 c kohdan osalta on otettava huomioon, että varsinaisen louhoksen sijainnin määrää mineralisaation sijainti. Kaivoksen vaatimien muiden toimintojen (kuten tiestö, sähkölinjat, putkistot, läjitysalueet, rakennukset ja rakennelmat) sijoittelussa voidaan joustavammin hakea ratkaisuja, jotka ottavat huomioon ympäristölliset ja maisemalliset näkökulmat. Esimerkiksi mahdollisuuksien mukaan säilytettäisiin pienet kosteikot, lahoppuut tai muut vastaavat luonnon monimuotoisuuden ilmentymät. Kaivosalueelta kuuluvien äänten kantavuuden hallinnassa voitaisiin hyödyntää rakennusten sijoittelua tarkoituksenmukaisella tavalla. Lupamääräykset voisivat koskea esimerkiksi myös alueen tiestön ja rakennusten sijoittelua sekä talvikunnossapidon suunnittelua siten, että

yhdessä kasvillisuusratkaisujen kanssa kaivostoiminnasta aiheutuisi mahdollisimman vähän haittoja.

8 a – 8 d kohtien perusteella annettavilla lupamääräyksillä ei kuitenkaan voida osaksikaan ratkaista ympäristönsuojelulain alaan kuuluvia pilaamisen torjuntaan liittyviä kysymyksiä ympäristölupa-asiaa rajaavalla tavalla. Ympäristöluvassa annetaan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi lupamääräyksiä muun muassa päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista, jätteistä ja niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä sekä toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista (ympäristönsuojelulain 52 §). Päästöllä tarkoitetaan ihmisen toiminnasta aiheutuvaa aineen, energian, melun, tärinän, säteilyn, valon, lämmön tai hajun päästämistä, johtamista tai jättämistä yhdestä tai useammasta kohdasta suoraan tai epäsuorasti ilmaan, veteen tai maaperään (ympäristönsuojelulaki 5 § 1 momentti 1 kohta). Kaivoslain nojalla annettavilla 8 a – 8 d kohtien perusteella annettavilla edellä esitetyillä lupamääräyksillä on tarkoituksena erityisesti maisemallisten, muille elinkeinoille tai lähiasutukselle aiheutuvien haittojen vähentäminen. Päästöjä koskevat lupamääräykset kuuluvat ympäristöluvan alaan.

3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi myös 8 e kohta, jonka mukaan lupamääräyksiä annettaisiin myös kaivoksen vaiheittaisesta sulkemisesta, jos se olisi tarpeen. Erityisen tärkeää tämä olisi lupamääräyksiä tarkistettaessa, koska mahdollisuudet kaivoksen vaiheittaiseen sulkemiseen muuttuvat toiminnan kehittyessä. Vaiheittaisella sulkemisella voidaan ehkäistä ja vähentää kaivostoiminnasta aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia mukaan lukien vaikutuksia maisemaan, elinoloihin ja viihtyvyyteen.

Kaivoslain 52 §:n 3 momentin 6 kohdan mukaan kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset muun muassa kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta 10 luvun mukaisesti sekä muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista. Käytännössä on osoittautunut, että kaivosluvista annettavia määräyksiä tulisi selkeyttää, jotta viranomaisten, toiminnanharjoittajien ja muiden asianosaisten olisi mahdollista arvioida jälkitoimenpiteitä ja vakuuksia koskevien lupamääräysten riittävyyttä suhteessa luvan mukaiseen toimintaan. Pykälän itsessään voidaan katsoa jo sellaisenaan mahdollistavan riittävän selkeiden ja kattavien lupamääräysten antamisen, jolloin tarkoituksenmukaista on säätää lupamääräyksistä tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi pykälään asetuksenantovaltuutus lupapäätöksen sisällön täsmentämistä varten.

Kaivoslaki 62 § - Kaivosluvan määräaikainen tarkistaminen ja määräaikaisuus

Kaivoslupa on voimassa toistaiseksi luvan lainvoimaiseksi tulosta. Kaivoslupa voidaan myös myöntää määräajaksi, jos se on perusteltua ottaen huomioon esiintymän laatu ja laajuus, hakijan edellytykset huolehtia kaivostoiminnan aloittamisesta sekä muut hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneet seikat. Määräaikainen kaivoslupa voi olla voimassa enintään kymmenen vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Lupaviranomaisen on tarkistettava toistaiseksi voimassa olevan kaivosluvan määräyksiä vähintään kymmenen vuoden välein. Lupaviranomaisen on ilmoitettava tarkistusväli luvassa. Välttämättömän yleisen tai yksityisen edun turvaamiseksi taikka muusta erityisestä syystä myös määräajan voimassa olevan kaivosluvan määräyksiä voidaan määrätä tarkistettavaksi määräajoin. Kaivosluvan määräyksiä tarkistettaessa lupaviranomaisen tulee lisäksi varmistua, ettei kaivosluvan haltijaan kohdistu 48 §:n 1 momentissa tarkoitettuja esteitä.

Lupamääräysten tarkistaminen ei saa sanottavasti vähentää kaivoshankkeesta saatavaa hyötyä.

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 62 §:n osalta seuraavaa:

Pykälän 2 momentin nojalla lupaviranomaisen olisi määräajoin tarkistettava toistaiseksi voimassa olevan kaivosluvan määräyksiä. Tarkistamistarpeen arviointiväli olisi määriteltävä luvassa, ja se voisi olla enintään kymmenen vuotta. Kaivosluvan tarkistaminen tarkoittaisi lupamääräysten tarkistamista. Esimerkiksi kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvää vakuutta ja muita lopettamiseen liittyviä velvollisuuksia on yleensä tarpeen arvioida määräajoin.

HE 126/2022 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 62 §:n osalta seuraavaa:

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan kaivosluvan määräyksiä tarkistettaessa lupaviranomaisen tulisi varmistua, että kaivosluvan haltija täyttää 48 §:ssä säädetty luvan myöntämisen edellytykset, joita ovat muun muassa haettuun lupaan perustuvaan toimintaan nähden tarpeellinen asiantuntemus ja muutoin riittävät edellytykset.

Voimassa olevan kaivoslain 70 §:ssä säädetään malminetsintäluvan, kaivosluvan ja kullanhuuhdontaluvan peruuttamisesta. Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan luvan peruuttamista on harkittava, jos luvanhaltija ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä, esimerkiksi 48 §:ssä säädettyjä edellytyksiä. Luvan peruuttamista koskeva asia voisi siten tulla vireille esimerkiksi 62 §:n mukaisen määräaikaisen tarkastuksen yhteydessä.

Kaivoslaki 108 § - Vakuus kaivostoiminnan lopettamista ja eräitä poikkeavia tilanteita varten

Kaivosluvan haltijan on asetettava vakuus:

- 1) kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten, joiksi luetaan
 - a) kaivosluvassa erikseen määrätty lopetus- ja jälkitoimenpiteet;
 - b) 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitettut toimenpiteet;
 - c) kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä erikseen määrätty lopetus- ja jälkitoimenpiteet;

d) 150 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetut toimenpiteet vähintään 30 vuoden ajalta, ellei kaivosluvan haltija osoita muuta riittäväksi;

2) poikkeavien tilanteiden turvallisuustoimenpiteitä varten yhden vuoden ajalle;

3) 100 §:n 2 momentin mukaista yhden vuoden louhintakorvauksen vuotuista suuruutta vastaavalle summalle, ellei kaivosluvan haltija osin tai kokonaan omista kaivosalueeseen kuuluvia kiinteistöjä.

Asetettavan vakuuden on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen. Lisäksi on otettava huomioon, että vakuudella asetettavat toimet arvioi tai tekee muu kuin toiminnanharjoittaja tai viranomainen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vakuuden määrän laskemisesta.

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 108 §:n osalta seuraavaa:

Kaivosluvan haltija olisi velvollinen asettamaan vakuuden 15 luvussa säädettyjen lopetus- ja jälkitoimenpiteitä koskevien velvoitteiden suorittamista varten. Vakuuden tulisi olla riittävä ottaen huomioon kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet, erityisesti ympäristönsuojelulain 42 §:n nojalla vaadittava vakuus.

Ympäristönsuojelulain mukainen vakuus on tarkoitettu varmistamaan asianmukaisen jätehuollon toteutuminen. Se kattaa siten lähinnä rikastushiekka-altaiden, sivukivialueiden ja vastaavien jätehuoltoalueiden sulkemiskustannukset tilanteissa, joissa kaivostoiminnan harjoittaja ei itse pysty niitä hoitamaan. Pykälässä ehdotettu vakuus kattaisi muut kaivostoiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon tarvittavat toimenpiteet.

Vakuuden asettamista koskeva asia ratkaistaisiin asianomaisessa kaivosluvassa. Vakuuden lajia ja suuruutta olisi arvioitava tarkistettaessa kaivosluvan määräyksiä 62 §:n mukaisesti.

HE 126/2022 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 108 §:n osalta seuraavaa:

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaan vakuussäätelyä kehitetään siten, että ympäristölliset vastuut hoidetaan kaikissa tilanteissa. Kaivostoiminnan vakuusjärjestelmä muodostuu kaivoslain 108 §:n mukaisesta vakuudesta ja ympäristönsuojelulain 59 §:n mukaisesta jätteen käsittelytoiminnan vakuudesta. Työ- ja elinkeinoministeriön teettämän selvityksen mukaan useissa tapauksissa kaivoslain nojalla vaaditut vakuudet on määritetty kattamaan vain ne minimitoimenpiteet, jotka ovat tarpeen kaivosalueen aitaamiseksi ja ulkopuolisten pääsyn estämiseksi. Etenkin viranomaispalautteessa on tullut esille näkemys vakuuksien yleisestä riittämättömyydestä. Jos kaivoslain 108 §:n mukainen lopetus- ja jälkitoimenpiteiden vakuus luvassa mitoitetaan liian suppeaa käyttötarkoitusta silmällä pitäen, esimerkiksi vain aitaamiseen ja muihin vastaaviin välittömiin turvallisuustoimiin, kaivoslain alkuperäisenkään tavoite- ja vaatimustaso ei toteudu. Voimassaolevan kaivoslain 108 §:ssä on sen perustelujen mukaan lähdetty siitä, että ympäristönsuojelulain mukainen

vakuus kattaa lähinnä rikastushiekka-altaiden, sivukivialueiden ja vastaavien jätehuoltoalueiden sulkemiskustannukset, kun taas kaivosluvan vakuus kattaisi muut kaivostoiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon tarvittavat toimenpiteet (erikseen säänneltyä ydinjätehuoltoa lukuun ottamatta). Kaivoslupaan liittyvän vakuuden määrää asetettaessa lupaviranomaisen on kaivoslain 108 §:n perustelujen mukaan erityisesti arvioitava lain 143, 144 ja 150 §:ssä säädettyjen velvoitteiden hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Kaivoslain tavoitteena ja tarkoituksena ollut välitöntä turvallisuutta laajempi vakuuden käyttöala ei tällä hetkellä näytä käytännössä aina toteutuvan.

Vakuuksia koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi luettelemalla 1 momentin 1 kohdassa lopetus- ja jälkitoimenpiteet, mitä vakuuden tulee kattaa, ja viittaamalla niitä koskeviin säännöksiin. Kaivostoiminnan vakuuden kattavia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä ovat kaivosluvassa erikseen määrätty lopetus- ja jälkitoimenpiteet, alueen kunnostamista koskevassa 143 §:ssä ja louhittujen kaivosmineraalien, rakennusten ja rakennelmien poistamista koskevassa 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet, kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä erikseen määrätty lopetus- ja jälkitoimenpiteet sekä seurantaan ja korjaaviin toimenpiteisiin velvoittavassa 150 §:n 1 ja 2 momenteissa tarkoitetut toimenpiteet. Jälkimmäisenä mainittuun 150 §:n 1 ja 2 momentin mukaiselle seurannalle ja korjaaville toimenpiteille säädetään vakuuden kohdalla määräajaksi vähintään 30 vuotta, ellei kaivosluvan haltija osoita muuta riittäväksi. Määräaika voi siis tapauskohtaisesti olla lyhyempi tai pidempi kuin 30 vuotta. 30 vuoden määräaika on arvioitu riittäväksi lähtökohdaksi, jona aikana kaivosalueen lopetus- ja jälkitoimenpiteiden toimivuus voidaan varmistaa. Määräaika on yhteneväinen ympäristönsuojelulain 60 §:n jätteen käsittelytoimintaa koskevan vakuuden kanssa. Määräajan harkinnassa tulisi ottaa huomioon kaivosalueiden erilaisuus ja eri tarpeet jälkitoimille, kuten aitaaminen ja sortumavaaralliset paikat.

Sääntelyn tarkentamisen tavoitteena on saattaa kaivosvakuudet lain säätämisvaiheessa tarkoitettuun tilaan. Tällä esityksellä ehdotetaan muutoksia myös lupamääräyksiä koskevaan 52 §:ään, alueen kunnostamista koskevaan 143 §:ään, louhittujen kaivosmineraalien, kaivoksen laitteistojen, laitteiden, rakennusten ja rakennelmien poistamista koskevaan 144 §:ään sekä seurantaa ja korjaavia toimenpiteitä koskevaan 150 §:ään, millä muutoksilla osaltaan on vaikutusta vakuuksien kattavuuteen.

Ehdotuksen 1 momentin 2 kohdassa esitetään kaivostoiminnan vakuuden laajentamista kattamaan myös sellaiset toimenpiteet, joilla olisi mahdollista eräissä poikkeavissa tilanteissa turvata kaivoksen yleinen turvallisuus. Poikkeavilla tilanteilla tarkoitettaisiin lähinnä toiminnanharjoittajan maksukyvyttömyyteen tai konkurssiin liittyviä tilanteita, jotka eivät välttämättä johda kaivostoiminnan lopettamiseen vaan lähinnä toiminnanharjoittajan vaihtumiseen. Näissä tilanteissa olisi perusteltua, että kaivostoimintaan liittyvä vakuus kattaisi myös kaivoksen yleisen turvallisuuden edellyttämistä toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset. Vakuuden katettavaksi tarkoitettuja kustannuksia muodostuisi lähinnä kaivoalueen vartioinnista ja energiansaantiin liittyvistä toimenpiteistä, joita voisivat olla esimerkiksi alueen valaistus valvonnan takia, sähkölukkojen ja porttien toiminta, paloturvallisuuden takaaminen sekä vesien hallinnan järjestäminen turvallisuuden takaamiseksi. Kyseeseen eivät tulisi kustannukset, jotka johtuisivat kaivoksen louhinta- ja tuotantotoimenpiteistä. Asetettavan vakuuden tulisi kattaa näiden turvallisuustoimenpiteiden edellyttämät kustannukset yhden vuoden ajalle. Yhden vuoden voidaan arvioida olevan riittävä aika poikkeavan tilanteen hallintaan saamiseksi, ja sen vuoksi sopiva ajanjakso, jonka aikana aiheutuvien turvallisuustoimenpiteiden

kustannuksiin tulisi vakuudella varautua. Poikkeavien tilanteiden turvallisuustoimenpiteitä varten asetettava vakuus olisi uuden tyyppinen lisäys nykyisen kaivosvakuuden kattavuuteen, millä varauduttaisiin riskiin, että toiminnassa tulisi tilapäisiä ylitsepääsemättömiä ongelmia.

Säännöksen tarkoittamissa poikkeuksellisissa tilanteissa saattaa tulla sovellettavaksi myös sähkömarkkinalain (588/2013) 103 §:n 4 momentin mukaan sähkönjakelua tai sähköntoimitusta ei saa maksujen laiminlyönnin vuoksi keskeyttää kohteesta, jossa onnettomuuksien ehkäisemiseksi vaadittavat turvajärjestelyt ovat riippuvaisia sähköstä ja jossa sähkönjakelun tai sähköntoimituksen keskeyttäminen aiheuttaa onnettomuusvaaran, ennen kuin on kulunut neljä kuukautta laiminlyödyn maksun eräpäivästä. Momentin säännöksestä ei saa sopimuksin poiketa.

Ehdotuksen 1 momentin 3 kohdassa esitetään kaivostoiminnan vakuuden laajentamista kattamaan yhden vuoden louhintakorvauksen vuotuista suuruutta vastaava summa, joka 100 §:n 2 momentin mukaan on 50 euroa hehtaarilta. Ehdotuksella tavoitellaan maanomistajien aseman parantamista. Muutos takaisi kiinteän louhintakorvauksen maksamisen yhden vuoden ajalta kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille kaivostoiminnan harjoittajan mahdollisessa maksukyvyttömyystilanteessa. Vakuutta ei tarvitsisi asettaa siltä osin, kun kaivosluvan haltija omistaa osin tai kokonaan kaivosalueeseen kuuluvat kiinteistöt, koska kaivosluvan haltija ei maksa maanomistajakorvausta itselleen ollessaan maanomistaja eikä sen vuoksi vakuus maanomistajakorvaukselle ole siltä osin tarpeen.

Siirtymäsäännöksellä säädettäisiin mihin mennessä olemassa olevat vakuudet tulee asettaa muutettujen säännösten mukaiseksi.

2 momentissa säädettäisiin vakuuden mitoitukseen vaikuttavista seikoista. Kaivostoiminnan laatua ja laajuutta arvioitaessa on otettava huomioon kaivostoiminnan erityispiirteet, kaivoksen maantieteellinen sijainti, paikalliset ympäristöolosuhteet ja ympäristöön, ihmisten terveyteen tai turvallisuuteen kohdistuvan mahdollisen vaaran luonne ja kesto. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi asetuksenantovaltuutus, jolla vakuuden määrän laskemisesta olisi mahdollista säätää tarkemmin.

Pykälän otsikkoa ehdotettaisiin täsmennettäväksi laajentunutta sisältöä vastaavaksi.

Kaivoslaki 109 § - Vakuuden asettamista koskeva menettely

Lupaviranomainen määrää vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa luvassa.

Vakuuden suuruutta on tarvittaessa tarkistettava, kun kaivoslupaa tarkistetaan 62 §:n mukaisesti taikka malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhtontalupaa muutetaan 69 §:n mukaisesti tai lupien voimassaoloa jatketaan 61, 63 tai 65 §:n mukaisesti.

Kaivosviranomaisen on omasta aloitteestaan tarkistettava vakuuden suuruutta, jos toiminnan laatu ja laajuus tai toiminnasta aiheutuvat vaikutukset yleiseen turvallisuuteen, ihmisten terveyteen tai ympäristöön ovat luvan myöntämisen jälkeen

muuttuneet siten, että vakuuden lajia tai suuruutta on tämän vuoksi tarpeen tarkistaa. Samalla kaivosviranomaisen on määrättävä ajankohta, josta lukien muutokset ovat voimassa.

Vakuus on asetettava kaivosviranomaiselle, jonka tulee valvoa korvauksen saajan etua vakuuden asettamisessa sekä tarvittaessa toimia vakuuden rahaksi muuttamista ja varojen jakamista koskevista asioista.

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 109 §:n osalta seuraavaa:

Lupaviranomainen määräisi 1 momentin nojalla vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa lupapäätöksessä tai luvan voimassaolon jatkamista koskevassa päätöksessä. Niihin vaikuttaisivat toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat lupamääräykset.

Kaivoslupaan liittyvän vakuuden määrää asetettaessa lupaviranomaisen olisi erityisesti arvioitava 143, 144 ja 150 §:ssä säädettyjen veloitteiden hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Koska ympäristönsuojelulain nojalla vaadittava vakuus kattaa kaivosalueen rikastushiekka- ja muiden jätealueiden jätehuoltokustannukset, ei kyseisten alueiden kunnostamiseen liittyviä kustannuksia olisi tarpeen ottaa huomioon kaivoslupaan liittyvää vakuutta asetettaessa.

Vakuus voi olla esimerkiksi pankkitalletus tai pankkitakaus taikka vakuutus.

Pykälän 3 momentin nojalla vakuus asetettaisiin kaivosviranomaiselle, jonka tehtävänä on valvoa korvauksen saajan etua sekä tarvittaessa huolehtia vakuuden rahaksi muuttamisesta ja varojen jakamisesta. Vakuus olisi 168 §:n nojalla asetettava, ennen kuin toiminta luvan nojalla aloitetaan.

HE 126/2022 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 109 §:n osalta seuraavaa:

Kaivoslain 109 §:ssä säädetään vakuuden asettamista koskevasta menettelystä. Voimassa oleva sääntely mahdollistaa luvan muuttamisen tiettyjen edellytysten täyttyessä. Kaivoslain 69 §:n mukaan kaivosviranomainen on omasta aloitteestaan taikka asianomaisen toimialallaan yleistä etua valvovan viranomaisen tai haittaa kärsivän asianomaisen hakemuksesta muutettava malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdontalupaa, jos toiminnasta aiheutuu tässä laissa kielletty seuraus tai jos, toiminnasta aiheutuvat haitalliset vaikutukset poikkeavat olennaisesti siitä, mitä lupaharkinnassa on arvioitu. Lisäksi 111 §:n nojalla kaivosviranomaisen on hyväksyessään luvan siirron arvioitava, onko vakuuden lajia tai suuruutta tarkistettava, sekä tehtävä asianomaisiin lupamääräyksiin tarvittavat muutokset. Samalla kaivosviranomaisen on määrättävä ajankohta, josta lukien muutokset ovat voimassa. Kaivoslain 109 §:n 2 momentin nojalla vakuuden suuruutta on tarvittaessa tarkistettava, kun kaivoslupaa tarkistetaan 62 §:n mukaisesti. Kaivoslain 62 §:n tarkoittamassa tarkistamisessa on kyse kaivosluvan määräaikainen tarkistaminen, joka on toistaiseksi voimassa olevan kaivosluvan osalta tehtävä vähintään kymmenen vuoden välein. Kaivosluvan vakuutta on tämän lisäksi tarvittaessa tarkistettava, mikäli kaivosluvan voimassaoloa jatketaan 63 §:n mukaisesti, mikäli kaivoslupa on myönnetty määräajaksi.

Kaivoslain 62 §:n mukaan määräaikainen kaivoslupa voi olla voimassa enintään kymmenen vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Edellä lueteltuja tilanteita lukuun ottamatta kaivosviranomaisella ei ole mahdollisuutta arvioida onko voimassa olevassa luvassa määrättyä vakuuden lajia tai suuruutta tarkistettava. Sen varmistamiseksi, että vakuuden lajia ja suuruutta on mahdollista aina tarpeen vaatiessa tarkistaa, kaivoslain 109 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, joka edellyttäisi kaivosviranomaisen tarkistamaan omasta aloitteesta vakuuden suuruuden, jos toiminnan laatu ja laajuus tai toiminnan aiheuttamat vaikutukset yleiseen turvallisuuteen, ihmisten terveyteen tai ympäristöön ovat luvan myöntämisen jälkeen sillä tavalla muuttunut, että vakuuden lajia tai suuruutta on tämän vuoksi tarpeen tarkistaa. Toiminnan aiheuttamat vaikutukset yleiseen turvallisuuteen, ihmisten terveyteen tai ympäristöön voisivat olla sellaisia, joita ei ole ennalta arvioitu muodostuvan tai vaikutukset voivat olla muuttuneet, ja vaikutus voi olla vakuutta kasvattava tai vähentävä. Myös vaiheittaisen sulkemisen johdosta tehdyt toimenpiteet tulisi ottaa huomioon vakuuden määrän muutosta arvioitaessa.

Tieto toiminnan muuttumisesta voisi tulla kaivosviranomaiselle niin kaivosviranomaisen suorittaman valvonnan yhteydessä, toiminnanharjoittajalta, muilta viranomaisilta tai haitan kärsijöiltä. Ehdotettu muutos ei edellyttäisi muutosta esimerkiksi viranomaisen tiedonsaantioikeutta koskevaan 152 §:ään, jonka mukaan kaivosviranomaisella, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella, työsuojeluviranomaisella ja Säteilyturvakeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada malminetsintään, kaivostoimintaan ja kullanhuhdontaan liittyvää valvontaa varten välttämättömiä tietoja toisiltaan ja käyttää toistensa hankkimia näytteitä. Vakuus voi olla esimerkiksi pankkitalletus tai pankkitakaus taikka vakuutus.

KISKON MINERAALI OY

Selvitys yleisen ja yksityisten etujen
turvaamisesta Hyypiänmäen kaivospiirillä
(KaivNro 6804) ja laajennusalueella
(KL2013:004)

Kiskon Mineraali Oy

Toni Gustafsson

Envineer Oy

Jani Junnila

Petra Paldanius

etunimi.sukunimi@envineer.fi

www.envineer.fi

Y-tunnus: 2850396-1

Projektinnumero: 13409

Sisältö

1. Kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttäminen tai rajoittaminen sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistaminen	4
2. Selvitys toimenpiteistä, joilla varmistetaan, ettei kaivostoiminnassa harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalin tuhlausta taikka kaivoksen mahdollista tulevaa louhintatyötä ei vaikeuteta tai vaaranneta.	5
3. Selvitys tutkimusten tuloksista ja esiintymän laajuudesta	5
4. Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen erityisellä poronhoitoalueella ja muille saamelaisten perinteisille elinkeinoille aiheutuvien haittojen vähentämiseksi saamelaisten kotiseutualueella.....	6
5. Sen varmistaminen, ettei luvassa tarkoitettulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten asemaa alkuperäiskansana saamelaisten kotiseutualueella ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia koltta-alueella kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia	6
6. Kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvä vakuus sekä muut lopettamiseen liittyvät ja lopettamisen jälkeiset velvollisuudet	7
7. Lupamääräysten tarkistamiseen liittyvien selvitysten toimittamiseen asetettava määräaika	10
8. Muista kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu laissa kiellettyä seuraamusta.....	10

Liitteet

Liite 1. Nykytilannekartta

Liite 2. Asianosaiset – Hyypiänmäki

1. KAIVOSTOIMINNASTA AIHEUTUVIEN HAITALLISTEN VAIKUTUSTEN VÄLTÄMINEN TAI RAJOITTAMINEN SEKÄ IHMISTEN TERVEYDEN JA YLEISEN TURVALLISUUDEN VARMISTAMINEN

Kaivostoiminnan aiheuttamien haitallisten vaikutusten välttämiseksi ja rajoittamiseksi, sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi kaivosyhtiöillä on käytössä lainsäädännön ja asetusten vaatimusten lisäksi mm. ympäristöluvan määräykset sekä yhtiön ja urakoitsijoiden sisäiset ohjeet ja menettelytavat. Hyypiämäen kaivoksen toimintaa ohjaavat ympäristöluvan (Dnro ESAVI/9/04.04/2014) määräykset. Edellä mainittujen vaatimusten ja määräysten mukaan toimittaessa toiminnalla ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia ympäristöön, yleiseen turvallisuuteen tai yksityisiin etuihin. Ympäristövaikutuksia seurataan sekä viranomaisten hyväksymällä tarkkailuohjelmalla, että yhtiön omaehtoisella tarkkailulla.

Kiskon Mineraali Oy:n Hyypiämäen kalkkikiven avolouhos sijaitsee Salossa entisen Kiskon kunnan alueella (kaiv. RN:o 6804/1). Hyypiämäen kaivoksen kaivosoikeudet siirtyivät Omya Oy:ltä Kiskon Mineraali Oy:lle vuoden 2025 alussa. Kaivospiirin alueella sijaitsee yksi louhos, joka on luontaisesti täytynyt pohjavedellä toiminnan ollessa keskeytyneenä. Toiminta kaivoksella on aloitettu vuonna 2010 ja aktiivinen toiminta keskeytyi vuonna 2020. Toiminta käynnistetään uudelleen vuoden 2025 aikana. Vuonna 2025 kuivatuspumpataan louhosta, varsinainen louhinta aloitetaan vuonna 2026.

Lähimmät pysyvän asutuksen asuinrakennukset sijaitsevat noin 230 metrin etäisyydellä kaivospiiristä ja lähimmät kesämökit noin 100 metrin etäisyydellä kaivospiiristä. Kaivosalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse muita kiinteistöjä, herkkiä kohteita, tai toimintoja, joiden turvallisuuteen kaivostoiminta vaikuttaa. Liikkumista kaivosalueella on turvallisuussyistä rajoitettu ja alueella liikkuvilta vaaditaan henkilösuojainten käyttöä. Kaivosalue on aidattu ja turvallisuusriskeistä tiedotetaan alueella kyltein.

Louhinnasta ja kaivannaisjätteiden läjityksestä aiheutuu pysyviä vaikutuksia maisemaan. Maisemavaikutuksia vähennetään maisemoimalla suljettavia alueita jo toiminnan aikana. Alueella pyritään mahdollisuuksien mukaan säilyttämään suojapuustoa louhosten ja sivukivialueiden ympärillä maisemavaikutusten vähentämiseksi.

Kaivostoiminnasta aiheutuu melua, tärinää ja pölyä ympäristöön. Merkittävimmät melupäästöt aiheutuvat porauksesta, räjäytyksistä ja kalkkikiven jauhamisesta. Myös kaivosalueen kuljetuksista aiheutuu melua. Toiminnasta aiheutuvaa melua on mitattu, eivätkä melun ohjearvot kuitenkaan ylity yhdessäkään lähialueen asuinkiinteistössä. Vaikutuksia rajoitetaan mm. toiminta-ajoilla, jotka on määrätty ympäristöluvassa. Kalkkikiven jauhaminen tapahtuu kaivosalueen keskivaiheilla, kalkkiesiintymän eteläpuolella. Vallitsevien etäisyyksien, varastokasojen sijoittelun sekä lähtömelutason perustella toimintapaikka on soveltuva käyttötarkoitukseen.

Kaivoksen toiminta-ajoilla on myös vaikutusta yleiseen viihtyvyyteen. Päivittäinen toiminta-aika on arkipäivisin ja lauantaisin kellonvälillä 06–22. Erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavat

toiminnot (poraus, räjäytys, kivien rikotus iskuvasaralla ja kivien murskaus) tehdään vain arkipäivisin klo 07–20 välisenä aikana. Lauantaisin ja 15.6–15.8. välisenä aikana kyseisiä toimintoja ei tehdä.

Melua voidaan rajoittaa myös laitteiden sijoittelulla sekä erilaisin meluestein. Melumittauksia suoritetaan tarkkailuohjelman mukaisesti. Räjäytyksistä syntyy hetkellistä melua ja tärinää. Räjäytykset suunnitellaan siten, ettei rakenteita tai rakennuksia vaurioittavaa tärinää synny eivätkä suositusarvot ylitä. Kaivoksella suoritetaan tärinämittauksia ja annetaan ohjeet räjäytyskäytännöistä mittausten perusteella. Pölyämistä ehkäistään mm. kastelemalla ja suolaamalla kaivoksen sisäisiä teitä tarvittaessa.

Kaivosalueelta kuljetetaan murskattua ja jauhattua kiviainesta keskimäärin noin 4 autokuormaa vuorokaudessa. Vaikutuksia tiestön kuntoon vähennetään seuraamalla teiden kuntoa, sekä korjaamalla raskaasta liikenteestä mahdollisesti aiheutuvat vauriot. Kaivokselle johtavilla teillä ja kulkureiteillä on portit, jotka pidetään lukittuna silloin kun alueella ei ole toimintaa. Alueelle johtavilla teillä on myös varoituskyltit.

Louhoksen kuivanapitovedet ja sivukivialueen sadevedet johdetaan erilliseen selkeytysaltaaseen. Selkeytysaltaasta vedet johdetaan Määrjärveen johtavaan ojaan. Johdettaville vesille on määrätty pitoisuusrajat ympäristöluvassa ja niitä tarkkaillaan säännöllisesti. Määrjärveen johdettavan veden laatua kuten myös itse Määrjärven veden laatua on tarkkailtu ja tullaan edelleen tarkkailemaan säännöllisesti pinta- ja pohjavesien tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2010–2025 aikana harjoitetulla kaivostoiminnalla ei ole ollut merkittäviä vaikutuksia Kaunolanpuron tai Määrjärven veden laatuun.

2. SELVITYS TOIMENPITEISTÄ, JOILLA VARMISTETAAN, ETTEI KAIVOSTOIMINNASSA HARJOITETA ILMEISTÄ KAIVOSMINERAALIN TUHLAUSTA TAI KKA KAIVOKSEN MAHDOLLISTA TULEVAA LOUHINTATYÖTÄ EI VAIKEUTETA TAI VAARANNETA.

Kaivosmineraalien tuhlaamisen estämisen kannalta merkittävin tekijä on malmin yksinkertainen rakenne ja malmikiven selkeä väriero suhteessa sivukiveen. Malmi tunnistetaan silmämääräisen arvion perusteella ja tarvittaessa malmi varmistetaan porasoijanäytteenotolla.

Kaivoksen laajennukset suunnitellaan ennakkoon ja louhinta aikataulutetaan. Läjitysalueet ja muut pysyvät rakenteet sijoitetaan siten, että ne eivät estä malmin louhintaa.

3. SELVITYS TUTKIMUSTEN TULOKSISTA JA ESIINTYMÄN LAAJUUDESTA

Hyypiänmäen kalsiittikivijakso on tunnettu jo ainakin 1900-luvun alusta lähtien, jolloin sitä hyödynnettiin paikallisesti poltetun kalkin raaka-aineena. Hyypiänmäen kalsiittikivijakso on itä-länsisuuntainen ja se on yhteensä lähes 5 km pitkä. Sen potentiaalisin osa kuuluu nykyisen n. 1 km

pituisen kaivospiirin alueelle. Kalsiittikivikerroksen paksuus on tällä osalla keskimäärin n. 35 m ja vaihtelee 2–60 m välillä. Kerros katkeaa lähes kokonaan vasenkätisen siirroksen leikkaamana kaivospiirialueen keskiosan länsipuolella.

Geologian tutkimuskeskus (GTK) tutki Hyypiänmäen kalsiittikiviesiintymää vuosina 1998–2001 kallioperäkartoituksen, geofysikaalisten maastomittausten ja timanttikairausten avulla. Kairasydännäytteistä tehtiin rikastuskokeita kalsiitin laadun selvittämiseksi. Geofysikaalisia maastomittauksia tehtiin 7,5 km² alueelta, mihin kuului magneettisia-, slingram- ja gravimetrisia mittauksia. Timanttikairauksia tehtiin 48 reiässä, yhteensä 4668 m. Vuonna 2019 GTK teki geofysikaalisia mittauksia Hyypiänmäen kaivosalueella ja sen lähiympäristössä OMYA Oy:n toimeksiannosta. Geofysikaalisilla mittauksilla kerättiin tietoa alueen maakerrosten paksuuksista, niiden laadusta, kalliopinnan topografiasta sekä mahdollisista ruhjevyöhykkeistä.

Esiintymä siirtyi Omya Oy:n haltuun vuonna 2002. Omya Oy ja myöhemmin sen tytäryhtiö, Salon Mineraali Oy, on jatkanut tutkimuksia nykyisen kaivospiirin alueella vuodesta 2002 lähtien. Vuosina 2008 ja 2012 esiintymään kairattiin 19 reikää, pituudeltaan 1621 m, sekä vuonna 2017 yhteensä 1404 m.

Louhinta aloitettiin vuonna 2010 ja se keskeytyi vuonna 2020. Hyödynnettävät malmivarat ovat vuonna 2025 0,7 Mt. Avolouhoksen toiminta-ajaksi arvioidaan vähintään 20 vuotta. Louhoksen nykytilakartta on esitetty liitteenä (Liite 1). Kun avolouhos on saatu tyhjennettyä vedestä, tutkimuksia jatketaan ja tehdään louhintasuunnitelmat.

4. PORONHOIDOLLE AIHEUTUVIEN HAITTOJEN VÄHENTÄMINEN ERITYISELLÄ PORONHOITOALUEELLA JA MUILLE SAAMELAISTEN PERINTEISILLE ELINKEINOILLE AIHEUTUVIEN HAITTOJEN VÄHENTÄMISEKSI SAAMELAISTEN KOTISEUTUALUEELLA

Kaivospiiri ei sijaitse poronhoitoalueella eikä saamelaiden kotiseutualueella.

5. SEN VARMISTAMINEN, ETTEI LUVASSA TARKOITETULLA TOIMINNALLA VAARANNETA SAAMELAISTEN ASEMAA ALKUPERÄISKANSANA SAAMELAISTEN KOTISEUTUALUEELLA JA KOLTTIEN KOLTTALAIN MUKAISIA OIKEUKSIA KOLTTA-ALUEELLA KOLTTIEN KOLTTALAIN MUKAISIA OIKEUKSIA

Kaivospiiri ei sijaitse saamelais- tai koltta-alueella.

6. KAIVOSTOIMINNAN LOPETTAMISEEN LIITTYVÄ VAKUUS SEKÄ MUUT LOPETTAMISEEN LIITTYVÄT JA LOPETTAMISEN JÄLKEISET VELVOLLISUUDET

Hyypiänmäen kaivoksen louhinta aloitettiin vuonna 2010 ja louhinta on ollut keskeytyneenä vuodesta 2020 lähtien. Hyypiänmäen kaivoksen louhinta on tarkoitus aloittaa uudelleen 2026. Kaivosalue koostuu yhdestä avolouhoksesta, kolmesta sivukiven läjitysalueesta (joista yksi on maisemoitu kokonaisuudessaan ja yksi maisemoitu osin), vesienhallintarakenteista (selkeytysaltaat) ja kaivosalueen tukitoimintoalueista (mm. malmin välivarasto ja murskaus-/huoltoalue). Avolouhoksen pinta-ala on noin 6 ha, mutta louhoksen on tarkoitus laajentua pituussuunnassa noin 90 m, jolloin myös avolouhoksen pinta-ala kasvaa. Avolouhoksen toiminta-ajan arvioidaan olevan vähintään 20 vuotta.

Sivukivet läjitetään louhoksen läheisyydessä olevien läjitysalueiden (pohjoinen ja läntinen sivukiven läjitysalue) väliin siten, että kasat yhdistyvät. Läjitys tehdään kokonaisuudessaan luonnollisen maanpinnan yläpuolelle. Alueella sijaitsee kiinteinä rakennuksina/rakennelmina kuin sähkölinja, selkeytysallas siihen liittyvine putkistoineen ja ojastoineen sekä nykyistä kaivosaluetta ympäröivä aita. Lisäksi kaivosalueelle on rakennettu tarvittava tieverkosto.

Hyypiänmäen kaivokselle on tehty sulkemisen yleissuunnitelma vuonna 2024. Sulkemisen yleissuunnitelma on laadittu OMYA Oy:n Hyypiänmäen kaivoksen sulkemista ja jälkihoitoa koskevan lupahakemuksen liitteeksi. Sulkemissuunnitelmassa on käsitelty avolouhosalueen, selkeytysaltaiden sekä sivukivikasojen sulkemisen ja jälkihoidon teknistä toteutusta ja ratkaisuja, sekä pinta- ja suotovesien johtamista ja käsittelyä aktiivisessa jälkihoitovaiheessa. Sulkemissuunnitelmassa on esitetty sulkemisen lähtötilanne, riskien tunnistaminen (BAT), sulkemistoimenpiteet ja -rakenteet, sulkemis- ja jälkihoitovaiheen vesienhallinta, sulkemisen toimeenpano, tarkkailu ja suunnittelun epävarmuudet. Tätä sulkemissuunnitelmaa tarkennetaan vaiheittain ja päivitysten kautta toiminnan aikana.

Vakuuslaskelma

Kaivostoiminnan päättymisen jälkeisistä toimenpiteistä sekä vakuudesta säädetään kaivoslaissa (621/2011). Lain luvun 10 §:n 108 mukaisesti kaivosluvan haltijan on asetettava vakuus kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten. Lain §:n 143 mukaisesti kaivostoiminnan harjoittajan on viimeistään kahden vuoden kuluttua kaivostoiminnan päättymisestä saatettava kaivosalue ja kaivoksen apualue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, huolehdittava niiden kunnostamisesta, siistimisestä ja maisemoinnista sekä suoritettava kaivosluvassa ja kaivosturvallisuusluvassa määrätyt toimenpiteet siten, että suljetusta kaivoksesta ei aiheudu merkittäviä haitallisia vaikutuksia ihmisten terveydelle tai ympäristölle.

Hyypiänmäen kaivoksen toiminnan päättämisen jälkeistä vakuutta on arvioitu osana yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen selvitystä. Toiminnan päättämisen vakuusarvio on tehty infrahankkeiden kustannushallintaan kehitetyllä Fore laskentaohjelmalla, joka pohjautuu toteutuneiden urakoiden todellisiin kustannuksiin. Vakuuden arvioinnissa on myös huomioitu

kokemusperäinen tieto. Vakuuslaskelman on laatinut vanhempi asiantuntija Petra Paldanius (Envineer Oy).

Kaivoslain 150 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti kaivostoiminnan harjoittaja vastaa edelleen kaivosluvassa annettujen määräysten tai kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä annettujen määräysten mukaisesti kaivosalueen ja kaivoksen apualueen seurannasta sekä tarvittavista korjaavista toimenpiteistä ja niiden kustannuksista. Tässä vakuuslaskennassa on otettu huomioon kaivoslain vakuuteen sisältyvät toimenpiteet, jotka vaaditaan kaivosalueen turvalliseen tilaan saattamiseksi. Ympäristön tilan seuranta ja mahdollista vesienkäsittelyä ei ole otettu huomioon tässä vakuuslaskelmassa em. kuullessa ympäristönsuojelulain mukaisen vakuuden alle.

Kaivostekniikan purkaminen (laitteistojen, laitteiden, rakennusten ja rakennelmien poistaminen)

Toiminnan päätyttyä kaivoksesta puretaan pois kaikki tarpeettomat rakenteet kuten putket, pumppaamot, kaivot ja sähköistys. Nämä toimitetaan tarvittavilta osin luvanvaraiseen vastaanottoaikkaan. Kaivosalueella ei sijaitse urakoitsijan tukialueita, räjähdysainevarastoja tai varastoja.

Muoviputkia kaivosalueelta puretaan yhteensä 70 metriä (purkukustannus 10 €/m). Sähkökaapeleita poistetaan yhteensä 150 metriä (purkukustannus 5 €/m). Pumppaamojen ja kaivojen purkukustannus 1 000 €. Puretun kaivostekniikan jätehuoltokustannukseksi arvioidaan 2 000 €/erä. Kaivostekniikan purkamisen vakuudeksi esitetään yhteensä 4 450 € (alv 0 %).

Alueen saattaminen yleisen turvallisuuden vaatimaan tilaan sekä alueen kunnostaminen

Kaivostoiminnan lopettamis- ja jälkihoitotöiden ensisijainen tarkoitus on saattaa kaivosalue, erityisesti avolouhos, turvalliseksi. Avolouhos tulee toiminnan päätyttyä täyttymään vedellä. Louhoksen veden pinnan alapuolelle ulottuville osille ei tehdä muotoiluja, jotta kaivosmineraalien hyödyntämistä on edelleen mahdollista jatkaa toiminnan päätyttyä, esimerkiksi toisen toiminnanharjoittajan toimesta. Louhoksen ajoramppien tarkoituksena on mahdollistaa poispääsy veteen joutuneelle ihmiselle tai eläimelle. Louhoksen sivut muotoillaan ja aidataan toiminnan ollessa käynnissä. Työ toteutetaan siten, että rakennetun aidan ja louhoksen välissä ei työskennellä muutoin, kuin turvallisuuden sitä vaatiessa. Toiminnan päätyttyä varmistetaan louhoksen reunojen lopullinen muotoilu ja aitaaminen niiltä osin, joissa on putoamisvaara. Avolouhosalue on nykyisellään jo aidattu. Avolouhoksen uuden laajennusalueen aidattavan alueen pituus on arviolta noin 300 m, jolloin aitaamisen vakuudeksi esitetään 7 500 € (aita 25 €/m).

Avolouhoksen rampeille asennetaan suuret lohkareet, joilla estetään pääsy rampille ja edelleen louhokseen. Lohkareita sijoitetaan 5 kpl/ramppi (louhoksessa 2 ramppia) ja näiden vakuudeksi esitetään 1 500 €. Kaivosalueelle johtavalle tielle ja avolouhoksen läheisyyteen asennetaan varoituskyltit (yhteensä 2 kylttiä, vakuus 500 €). Kaivokselle johtavalla tiellä sijaitsee jo nykyisellään puomi.

Louhoksen turvalliseen tilaan saattamisen vakuudeksi esitetään yhteensä 8 000 €.

Poikkeavien tilanteiden turvallisuustoimenpiteet (yhden vuoden ajalle)

Kaivosviranomaisen edellyttää yleisten ja yksityisten etujen selvityksessään varautumista poikkeavien tilanteiden turvallisuustoimenpiteille yhden vuoden ajalle. Kaivosalueella ei toiminnan aikana ole vartiointia, sähkölukkoja tai sähköistä kulunvalvontaa, eikä em. esitetä myöskään toiminnan päättymisen jälkeiselle ajalle. Toiminnanharjoittaja ei esitä em. vakuutta.

Kaivostoiminnan päättymisen jälkeen kaivospiirin alueella suoritetaan 30 vuoden ajan joka toinen vuosi turvallisuusrakenteiden valvontakäynti, jonka vakuudeksi esitetään yhteensä 7 500 € (500 €/kerta).

Maanomistajakorvaukset

Kaivoslain 100 §:n 2 momentin mukaista korvausta maanomistajille (50 €/ha) esitetään niiltä osin, kun kaivospiiri ei ole kaivosyhtiön omistuksessa. Maanomistajakorvaukseksi esitetään 3 402 €.

Geologisen aineiston dokumentointi

Kaivoksen edellisen omistajan toiminnan päätyttyä on alueelta toimitettu edustavat kairasydämet arkistoitavaksi, sekä laadittu ajankohtaiset kaivoskartat ym. dokumentointi. Em. vuoksi toiminnanharjoittaja ei esitä vakuutta geologisen aineiston dokumentoinnille.

Kokonaisvakuus

Yhtiö esittää kaivoslain mukaiseksi vakuudeksi toiminnan tässä vaiheessa 21 450 € (alv 0 %). Vakuuteen ei ole laskettu mukaan maanomistajakorvauksia. Arvonlisäverollinen vakuussumma on 26 921 € (alv 25,5 %). Vakuuden määrä esitetään tarkistettavaksi, mikäli kaivoksen sulkemissuunnitelma tai siihen liittyvät ratkaisut oleellisesti muuttuvat. Vakuus asetetaan omavelkaisena pankkitakauksena.

Taulukko 1. Kaivoslain mukainen vakuus Hyypiänmäen kaivosalueelle.

Työvaihe	Yksikkö	Määrä	€/yksikkö	Yhteensä (alv 0 %)	Yhteensä (alv 25.5 %)
Kaivostekniikan purkaminen (laitteistojen, laitteiden, rakennusten ja rakennelmien poistaminen)					
Muoviputkien purku	m	70	10 €/m	700 €	879
Pumppaamojen ja kaivojen purku	kpl	1	1 000 €/kpl	1 000 €	1 255 €
Sähkökaapeleiden purku	m	150	5 €/m	750 €	942
Puretun kaivostekniikan jätehuoltokustannus	erä	1	2 000 €/erä	2 000 €	2 510 €
Alueen saattaminen yleisen turvallisuuden vaatimaan tilaan sekä alueen kunnostaminen					
Avolouhoksen aitaus	m	300	25 €/m	7500 €	9 412 €
Lohkareet louhosrampille	erä	1	1 500 €/erä	1 500 €	1 883 €
Varoitukyltit louhokselle	kpl	2	250 €/kpl	500 €	628 €

Työvaihe	Yksikkö	Määrä	€/yksikkö	Yhteensä (alv 0 %)	Yhteensä (alv 25.5 %)
Poikkeavien tilanteiden turvallisuustoimenpiteet (yhden vuoden ajalle)					
Turvallisuusrakenteiden valvonta	erä	1	7 500 €/erä	7 500 €	9 412 €

7. LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMISEEN LIITTYVIEN SELVITYSTEN TOIMITTAMISEEN ASETETTAVA MÄÄRÄAIKA

Kaikki tähän asti pyydyt selvitykset on toimitettu lupaviranomaiselle. Yhtiö esittää, että viranomainen asettaisi riittävän pitkän, vähintään kuuden kuukauden pituisen määräajan selvityksille, jotka liittyvät lupamääräysten tarkistamiseen.

8. MUISTA KAIVOSLUVAN NOJALLA TAPAHTUVAA TOIMINTAA KOSKEVISTA SEIKOISTA SEN VARMISTAMISEKSI, ETTEI TOIMINNASTA AIHEUDU LAISSA KIELLETTYÄ SEURAAMUSTA

a) puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä ja uusimisesta sekä uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana

Kaivosalueella kaikki toiminta tapahtuu avolouhoksessa, olemassa olevilla kentillä ja tiestöllä. Nykyistä puustoa tai kasvillisuutta ei poisteta kaivosalueella. Toiminta-alueiden, sekä teiden ympärillä on säilytetty suoja puusto, sikäli kun se on ollut mahdollista.

Pintamaita tullaan poistamaan kalkkiesiintymän päältä avolouhoksen laajennusalueelta (noin 90 m). Pintamaat käytetään sivukivikasojen maisemointiin.

Kaivostoiminnan päätyttyä kaivosalue maisemoidaan sulkemissuunnitelman mukaisesti. Sivukiven läjitysalueita voidaan sulkea ja maisemoida osissa jo toiminnan aikana. Maisemoitavat alueet kasvitetaan ja saatetaan mahdollisimman hyvin ympäristöönsä maisemallisesti sopivaksi. Sivukivikasat ja muut tällä hetkellä maisemoimatta olevat alueet maisemoidaan vuoden 2027 loppuun mennessä. Sulkemistoimenpiteiden jälkeen maisemassa näkyviä elementtejä ovat maisemoidut sivukiven läjitysalueet sekä louhos, joka aikanaan muuttuu louhosjärveksi.

b) kaivosalueen toimintojen sijoittelusta ottaen huomioon vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ja muut ympäristövaikutukset

Hyypiänmäen kaivosalueen toimintojen (pl. louhos) sijoittelussa on otettu huomioon luonnon ympäristö eikä toimintoja ole sijoitettu herkille alueille. Ympäristöluvassa on esitetty määräyksiä vaikutusten lieventämiseksi, jotka on huomioitu toiminnassa.

c) toimenpiteistä, joilla estetään huomattavien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutumista

Kaivoksella toimittaessa voimassa olevien lupien mukaisesti, ei kaivostoiminnasta aiheudu huomattavia vahingollisia tai kielteisiä ympäristövaikutuksia.

Kaivosalueella ei sijaitse arvokkaita luonnon monimuotoisuuden ilmentymiä (kuten luonnontilaisia kosteikkoalueita, lahopuita tai muuta vastaavia).

d) toimenpiteistä, joilla estetään paikkakunnan asutus- tai elinkeino-olojen merkittävää heikentymistä

Kaivoksen lähialueiden elinoloihin merkittävimmin vaikuttavat kaivostoiminnasta aiheutuvat melu- ja pölyvaikutukset. Melun häiritsevää vaikutusta hallitaan ympäristöluvassa asetettuja toiminta-aikoja noudattamalla. Melun sekä pölyn leviämistä ehkäisee myös kaivosalueen ympäristöön jätetty suojapuusto/kasvillisuus.

Kaivostoiminnan ei arvioida heikentävän elinkeino-oloja alueella. Materiaalitehokkuutta kehittämällä uusia sivukiven läjitysalueita ei perusteta.

e) kaivoksen vaiheittaisesta sulkemisesta

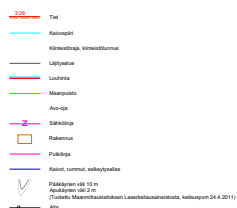
Kaivoslain mukaisia sulkemistoimenpiteitä (kuten alueen aitaus, tekniikan purkaminen, louhoksen muotoilu yms.) voidaan toteuttaa vasta kaivostoiminnan päätyttyä.

Kaivoksessa on reservejä suunnitelluille louhintamäärille useiksi vuosikymmeniksi. Alueen maisemoitu pinta-ala kasvaa huomattavasti tulevien vuosien aikana. Maisemoimatta jäävät ainoastaan kaivostoimintojen kannalta välttämättömät alueet.

Ympäristönsuojelulain mukaisia sulkemistoimenpiteitä voidaan mahdollisuuksien mukaan toteuttaa jo toiminnan aikana. Sivukiven läjitysalueita voidaan sulkea ja maisemoida osissa sen saavuttaessa maksimitäyttilavuuden. Maisemointitöitä on jo aloitettu alueella. Suljettaville alueille rakennetaan pintarakenteet, jotka kasvitetaan ja maisemoidaan mahdollisimman hyvin ympäristöönsä sopivaksi. Hyypiänmäen kaivoksen sulkemissuunnitelma on päivitetty viimeksi vuonna 2024 ja sitä päivitetään säännöllisesti toiminnan aikana.

Liite 1

Nykytilannekartta

Hyypiämäen avolouhos

Kartaprojektör: KKJ2

Tehtaanlehti 100 25540 Forby	Mitäkaavio: 1:2000 Päivämäärä 21.01.2021
---------------------------------	---

Mittakaava: 1:2000	Päivämäärä 21.01.2021
--------------------	-----------------------

Liite 2

Asianosaiset – Hyypiänmäki

ENVINEER

envineer.fi